

Forslag til forenklinger i merverdiavgiftsregelverket

NHO, Revisorforeningen & Regnskap Norge

Forslag til forenklinger i merverdiavgiftsregelverket

Innledning

Et komplisert og tungvint regelverk på skatte- og avgiftsområdet er tid- og kostnadskrevende, både for næringslivet og for myndighetene som skal kontrollere at regelverket følges. Arbeidet med å gjøre unødvendige kompliserte regler enklere, er derfor et viktig bidrag for å redusere kostnadene i både privat- og offentlig sektor.

En rekke organisasjoner og næringsdrivende bidrar positivt med å forenkle regelverket på skatte- og avgiftsområdet. Som del av Næringsdepartementets referansegruppe i forenklingsarbeidet har NHO, Revisorforeningen og Regnskap Norge gått sammen om å fremme et omforent forslag til forenklinger på merverdiavgiftsrettens område.

Ved at tre sterke næringslivsorganisasjoner går sammen inn i forenklingsarbeidet, bidrar det til å løfte fokuset på forenklinger, samtidig som de enkelte forslagene kan tillegges mer vekt.

Vi håper våre forslag er av interesse for Næringsdepartementet, og at vi et stykke på vei kan bidra til å nå regjeringens mål om å redusere næringslivets kostnader med 11 milliarder kroner.

Oslo, 28. juni 2023

Adm.dir, Regnskap Norge

Adm.dir, Revisorforeningen

Sjeføkonom, NHO

Om oss

Regnskap Norge er bransjeorganisasjonen for statsautoriserte regnskapsførere og regnskapsforetak. Vi har mer enn 8 300 statsautoriserte regnskapsførere som medlemmer, og 2 400 foretak. Regnskapsbransjen leverer regnskaps- og rådgivningstjenester til mer enn 430 000 små og mellomstore bedrifter. Gjennom sitt virke og nære kontakt med næringslivet har våre medlemmer unik innsikt i hvordan regelverk fungerer i praksis. Regnskap Norges forenklingsforslag er basert på denne innsikten.

Revisorforeningen er en interesse- og kompetanseorganisasjon for statsautoriserte revisorer i Norge. Våre 5200 medlemmer arbeider i ekstern revisjon og rådgivning, regnskapsføring, i offentlig sektor og i næringslivet. Om lag 500 av medlemmene er studenter. Revisorforeningen driver omfattende kurs- informasjons- og veiledningsvirksomhet rettet mot medlemmer og andre. I samarbeid med Finanstilsynet gjennomfører foreningen også regelmessig kvalitetskontroll av egne medlemmer. Revisorforeningen har en aktiv rolle i utvikling av revisjons- og regnskapsfaget nasjonalt, i Norden, EU og globalt.

NHO består av et fellesskap med over 30.000 medlemsbedrifter med over 650.000 årsverk, NHO sentralt, regionkontor som dekker alle fylkene og landsforeninger som ivaretar medlemmenes bransjeinteresser. NHOs medlemmer spenner fra små familieeide bedrifter til multinasjonale selskaper i de fleste bransjer. 97 prosent av medlemmene er små og mellomstore bedrifter med under 100 ansatte, og 60 prosent har under 10 ansatte. Samlet bidrar medlemsbedriftene i NHO med ca. 40 prosent av den økonomiske verdiskapingen i Norge.

Forslagene

ID 6 Revisorforeningen/Regnskap Norge Justeringsavtaler

Det bør innføres unntak fra plikten til å inngå justeringsavtale ved overdragelse av bygg og anlegg i forbindelse med fisjoner, fusjoner og omdannelse av selskap. Pliktene og rettighetene etter justeringsregelverket bør automatisk overføres til den nye eieren av bygget, i tråd med prinsippet om kontinuitet i skatteretten.

For andre overdragelser, for eksempel salg av eiendom, bør kravet til justeringsavtale fortsatt gjelde for å bevisstgjøre partene rundt justeringsreglene. Ved å fjerne kravet til justeringsavtale ved salg, fjernes også oppmerksomheten rundt justeringsreglene. Oppmerksomhet rundt justeringsreglene er ivaretatt ved omorganisering, da det er et kjent skatterettslig prinsipp at rettigheter og plikter kan overføres som ledd i transaksjonen.

ID 3 Regnskap Norge Samkjøring av regelverket innen skatt og mva.

Skatte- og avgiftsretten opererer på flere områder med ulike regler og dokumentasjonskrav for samme forhold. På enkelte av disse områdene vil det være fordelaktig og forenklende med en samkjøring. Dette gjelder særlig på områder hvor det også er privat bruk.

F.eks. er det innført en sjablonregel for å fastsette den skattemessige fordelingen ved privat bruk av mobiltelefon, mens det ikke er tilsvarende regel knyttet til fradrag for mva. på mobiltelefonkostnader.

På mva-området må det i dag gjøres en konkret vurdering av hvor mye den ansatte faktisk bruker telefonen i avgiftspliktig virksomhet i forhold til privat bruk. I praksis er det lagt til grunn at virksomheter som har et særlig behov for å kunne nå den ansatte utenfor ordinær arbeidstid oppnår et høyere mva-fradrag enn virksomheter med ansatte hvor det ikke foreligger et slikt særlig behov.

En mulighet her kan være å innføre samme sjablongen på mva som på skatteområdet, ved at virksomheten kan fradragføre den delen av telefonkostnadene som overstiger det som lønnsinnberettes på den ansatte, forutsatt at selskapet i utgangspunktet har fullt fradrag for mva.

Tilfellene hvor mva-fradrag avskjæres eller reduseres som følge av privat bruk skiller seg fra anskaffelser hvor det må gjøres et forholdsmessig fradrag fordi virksomheten både har avgiftspliktig og avgiftsunntatt omsetning. Her vil det ofte utarbeides generelle fordelingsnøkler som gjelder mange type anskaffelser, i motsetning til tilfellene med privat bruk, hvor det etter vår oppfatning er mer aktuelt å forsøke å samkjøre med skatteregelverket.

Et annet område er gaver og utdeling i reklameøyemed. Her er det til dels særskilte beløpsgrenser som er forskjellige på skatt og mva.

Regler om uttak: Her skiller skatteretten på når arbeidet gjøres, slik at arbeid i fritiden ikke blir uttakspliktig. I mva-retten finnes ikke dette skillet for enkeltpersonforetak, kun for aksjeselskaper. Arbeid gjort i fritiden i enkeltpersonforetak blir således uttakspliktig.

ID 5 Regnskap Norge Registrering i Merverdiavgiftsregisteret

Det bør åpnes for en frivillig ordning med mva-registrering fra første krone, samt en høyere omsetningsgrense for registrering i Merverdiavgiftsregisteret, som likner mer på den i de nordiske landene. Vårt forslag er å sette registreringsgrensen i Norge til kr 100.000. Registreringsgrensene i de nordiske landene er i dag:

- ❓ Sverige: SEK 80 000
- ❓ Danmark: DKK 50 000
- ❓ Finland: EUR 8 500
- ❓ Island: ISK 2 000 000 (NOK 154 000)

Den næringsdrivende bør ved oppstart av virksomheten velge å samtidig registrere seg for mva uavhengig av dagens ordning med forhåndsregistrering. Det kan kombineres med at fradragretten suspenderes til virksomheten har passert kr 100 000 i avgiftspliktig omsetning.

En slik ordning vil avhjelpe problemet med etterfakturering av mva. Det vil også gjøre fradragføring enklere da det i dag ikke er fradragrett for varer og tjenester som omsettes før registreringsgrensen er oppnådd. Videre vil det avhjelpe problemet at kjøpere som får faktura uten mva blir usikre på hva dette skyldes.

Slik rammer problemet i praksis

Lilletoppen barnehage handler fortløpende inn mat og leker til bruk i barnehagen. De sender inn krav til sin revisor for å få momskompensasjon for innkjøpene seks ganger i året. Revisoren bruker flere timer i løpet av året på attesteringen. Dette koster barnehagen nesten 24.000 kroner i året.

Årsaken til problemet

Alle skoler og barnehager har rett på momskompensasjon fra staten. For å få kompensasjon må det sendes inn terminvise krav seks ganger i året som må attesteres av en revisor.

Hvert eget juridiske objekt må gjøre dette, og de er avhengig av terminvis innsendelse, fordi det gir likviditet. Kravet til attestering gjør at det påløper kostnader ved hver termin for skoler og barnehager, ettersom revisor må bistå.

Løsningen på problemet

Uavhengig revisjon av momskompensasjonsmeldinger er med på å hindre uberettigede utbetalinger og er dermed en viktig samfunnsnyttig ordning. Fra et samfunnsøkonomisk/økonomisk perspektiv ville det vært en besparelse for skoler og barnehager dersom man kunne sendt inn sitt krav uten revisorgodkjenning for hver termin. En mulig løsning for små aktører kunne vært å innføre årlig attesteringer istedenfor ved hver termin. I tillegg kunne man hatt et minstebeløp, slik at man ved en grense må foreta en attestering uavhengig av termin.

Ved å fjerne kravet vil det imidlertid oppstå mye feil i oppgavene, da det ofte rapporteres feil i kompensasjonsmeldingen. Vårt forslag er å innføre plikt til revisorattest kun én gang i året, selv om det leveres kompensasjonsmeldinger 6 ganger i året. Ordningen bør bare gjelde for kompensasjonsberettigede som ikke har mer enn 500.000 kr mva. kompensert i året. Avdekkes det feil ved den årlige revisjonen og selskapet har fått utbetalt feil beløp, må det etableres en ordning hvor foretaket ikke får utbetalt ytterligere kompensasjon før foretaket har sendt inn nye kompensasjonsmeldinger for periodene som inneholder feil.

Merverdiavgiftsloven § 8-3 bokstav g avskjærer fradragsretten for "oppføring, vedlikehold, innleie og drift av fast eiendom som skal dekke bolig- eller velferdsbehov, herunder løsøre og utstyr til slike eiendommer". I annet punktum åpnes det likevel opp for fradrag på «oppføring og vedlikehold av bedriftskantiner, herunder løst inventar til bedriftskantiner».

Dette innebærer at det må gjøres en fordeling av inngående merverdiavgift knyttet til vask, strøm og andre driftskostnader i kantinen. Av hensyn til forenklinger burde også merverdiavgift på driftskostnader knyttet til bedriftskantiner være fradragsberettigede.

ID 93 RN/NHO/DnR (Opprinnelig Fiken AS) Endring i skatteforvaltningsforskriften § 8-3-4

Næringsdrivende innen primærnæringen som også driver annen virksomhet, må i dag sende inn to mva-meldinger: Årlig for primærnæringen og to-månedlig for alminnelig næring. Etter lovendringen 11. april 2023 trenger primærnæringsdrivende ikke lengre å gjennomgå den såkalte «kvalifikasjonsperioden» på 12 måneder for å søke om årlig skattleggingsperiode for annen næring. Endringer gjelder næringsdrivende med lav omsetning (1 million kroner).

Lovendringen endrer imidlertid ikke på at det må søkes om årlig mva-melding for alminnelig næring innen 1. februar. Derfor bør skatteforvaltningsforskriften § 8-3-4 også endres, slik at man kan registreres med årlig termin uavhengig av når man starter opp ordinær virksomhet.

Som en alternativ og ytterligere forenkling, vil det være hensiktsmessig om primærnæringsdrivende med lav omsetning kan søke om å rapportere alminnelig omsetning over mva-meldingen for primærnæringen. På den måten slipper primærnæringen å forholde seg til to mva-meldinger.

ID 95 Fiken AS Fjerne krav om spesifisering av «personkjøretøy» og «fast eiendom» på tilbakeføringer i mva-meldingen

I ny mva-melding må man spesifisere tilbakeføring av mva på en egen linje, med en spesifisering på om tilbakeføringen relateres til personkjøretøy eller fast eiendom. I praksis medfører dette at regnskapsprogram oppretter ekstra mva-koder for å fange opp dette kravet, som medfører en jungel av mva-koder utover mva-kodene etter SAF-t. Fjerner en kravet om merknad på tilbakeføring av mva på personkjøretøy og fast eiendom vil det gjøre det mer oversiktlig for sluttbruker og regnskapsfører.

ID 96 Fiken AS Mva-meldingen - justering og tilbakeføring med mva-kode 81

I ny mva-melding er det åpnet opp for å føre tilbakeføring og justering med mva-kode 81. Dette er svært forvirrende for mange regnskapsførere som historisk alltid har brukt mva-kode 1 for justering og tilbakeføring. Kode 81 bør ikke være et alternativ ved rapportering av justert mva i mva-meldingen. Her skal kode 1 benyttes. Kode 81 er forbeholdt kjøp av varer fra utlandet med fradrag.

ID 160 BDO AS Overføring av rett til tilbakegående avgiftsoppgjør

Slik rammer problemet i praksis

Merethe er eier og daglig leder i et selskap som utvikler eiendom i Hønefoss. I 2020 kom de over en attraktiv tomt og startet prosjekteringen av en kombinert kontor- og lagereidendom. Banken godkjente prosjektet og de fikk innvilget lån.

I 2020 pådro selskapet seg betydelige kostnader til planering og klargjøring av tomten. Rett før byggestart høsten 2020 ble Merethe syk. Merethe forstod at hun verken ville være i stand til å lede byggeprosjektet eller skaffe leietakere til eiendommen. Hun kontaktet en bekjent i et større eiendomsutviklingselskap i Oslo og ba om hjelp. De ble enige om at eiendommen skulle fisjoneres ut slik at Oslo-selskapet kunne kjøpe aksjene i det utfisjonerte selskapet.

I prosjekteringsfasen og med klargjøring av tomten hadde det påløpt MVA på totalt 1,5 millioner kroner. Det utfisjonerte selskapet har ikke mulighet til å overta den potensielle retten til å ta tilbakegående avgiftsoppgjør. Siden selskapet til Merethe ikke hadde kommet i gang med selve oppføringen av bygget kan heller ikke rett til å oppjustere fradrag for MVA overføres. Selv om det utfisjonerte selskapet senere inngikk leieavtale med en avgiftspliktig leietaker er MVA-fradraget tapt. At Merethe ble syk og måtte overdra prosjektet medførte et tap på 1,5 millioner kroner.

Årsaken til problemet

Dersom et selskap fisjonerer ut en eiendom under utvikling før fradragsrett er etablert, taper de retten til tilbakegående avgiftsoppgjør. Hvis oppføringen ikke er påbegynt, er det heller ikke mulig å overføre justeringsrett for MVA på pådratte kostnader.

Hvis byggingen er påbegynt kan overtaker motta en justeringsrett og oppjustere fradraget over 10 år etter at bygget er ferdigstilt og utleid til avgiftspliktig leietaker. Dette vanskeliggjør fisjoner, fusjoner og omdannelser i eiendomsselskap med pågående prosjekter.

Løsningen på problemet

Løsningen er å innføre mulighet for å overføre retten til tilbakegående avgiftsoppgjør til mottaker av fast eiendom som overdras som ledd i fisjon, fusjon og omdannelser. Dette vil gi eiendomsselskapet mer fleksibilitet til å organisere virksomheten sin som ønskelig, uten at MVA-reglene setter føringer for når disposisjonene kan foretas. Med dagens løsning kommer prinsippet i veien for en fornuftig regulering, og det etterlyses derfor endringer i regelverket. Etter vår oppfatning er en slik løsning også mer i tråd med kontinuiteten som gjelder privat- og skatterettslig."

ID 7 Regnskap Norge Retningslinjer for viderefakturering

Regelverket og praksis rundt viderefakturering er uensartet og uklart. I enkelte typetilfeller risikerer den næringsdrivende å ikke få fradrag for inngående merverdiavgift samtidig som staten krever innbetalt utgående merverdiavgift. I andre tilfeller vil ingen av partene ha rett til fradrag for inngående merverdiavgift selv om anskaffelsen er til bruk i virksomheten. Ettersom viderefakturering er et kjent begrep og svært utbredt i alle bransjer, bør det fastsettes tydelige retningslinjer for når det skal beregnes utgående mva i viderefaktureringstilfellene (samtidig som det foreligger fradragsrett for inngående mva.